

Kleszcz – poznaj swojego wroga

Nadchodzi polska złota jesień, a tym samym możliwość przebywania przez nas w lasach, na polach, w ogrodach.

Praca i życie na wsi narażają człowieka na zwiększony kontakt z kleszczami, które mogą być nosicielami wielu groźnych chorób. Najczęściej przyczyniają się do zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu(KZM).

Kleszcze większości nas kojarzą się z lasami, ale spotkamy je niemal wszędzie: na łąkach, nad rzekami i jeziorami, w zaroślach a nawet na trawnikach w miastach i we wsiach.

Zagrożenie ugryzieniem przez kleszcza dotyczy praktycznie terenu całego kraju. Aktywność kleszczy występuje między majem a listopadem, a najwięcej zachorowań notuje się w czasie żerowania nimf tj. od maja do sierpnia.

Dorosły, głodny kleszcz ma zaledwie kilka milimetrów, a mimo to jest bardzo niebezpieczny dla zdrowia ludzi. Ofiarami chorób jakie przenosi (także śmiertelnymi), mogą być zarówno ludzie, jak i zwierzęta domowe oraz gospodarskie.

Samica kleszcza może złożyć nawet 20 tys. jaj. Pajęczaki są bardzo odporne – głodne są w stanie przetrwać w odrętwieniu nawet 800 dni. Łatwo się przystosowują – żerują na ponad 300 gatunkach ssaków (w przewadze na gryzoniach) i ptaków, będących swego rodzaju „magazynami” krętków wywołujących boreliozę. I choć to właśnie borelioza jest chorobą najczęściej przenoszoną przez kleszcze, zwykle dochodzi do zakażenia także innymi chorobotwórczymi mikroorganizmami przenoszonymi przez te pajęczaki (tzw. koinfekcja).

Drogi zakażenia chorobami odkleszczowymi:

- ukąszenie przez zakażonego kleszcza lub owada
- spożycie surowego mleka lub mięsa zakażonej krowy, kozy, owcy
- prawdopodobieństwo zakażenia płodu przez łożysko oraz dzieci przez mleko zakażonej matki
- kontakty seksualne
- rany na skórze (skrajnie rzadko)

Lepiej zapobiegać niż leczyć

Pomimo rozwoju medycyny, nadal najlepszą metodą obrony przed boreliozą i kleszczowym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych oraz innymi chorobami przenoszonymi przez kleszcze jest unikanie kontaktu z zarażonymi stawonogami. Ważne, by przestrzegać kilku prostych zasad, które pozwalają zapobiegać ukąszeniom, minimalizując ryzyko zachorowania na choroby odkleszczowe.

Aby zmniejszyć ryzyko zakażenia chorobami odkleszczowymi należy:

- nosić szczelne obuwie i ubranie, zakrywające większość ciała
- stosować środki odstrasżające kleszcze
- trzymać się z dala od miejsc, w których kleszcze zazwyczaj przebywają, takich jak wysokie trawy i tereny gęsto zakrzewione
- po każdym pobycie w plenerze starannie obejrzyć swoje ciało – skórę głowy, uszy, szyję, a szczególnie miejsca w zagięciach rąk, kolan, pachwin itp.

Jeśli mimo stosowania odpowiedniej odzieży i środków odstrasżających znajdziemy kleszcza wbitego w skórę, należy go prawidłowo i szybko usunąć.

Tak należy postąpić	Tego nie należy robić
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jeśli kleszcz znajduje się w trudno dostępnym miejscu, należy poprosić o pomoc drugą osobę. 2. Uchwycić kleszcza pęsetą lub specjalnym przyrządem do usuwania kleszczy. 3. Łapać kleszcza tuż przy skórze, możliwie najbliżej główki. 4. Pociągnąć lekko, ale zdecydowania i prostopadle do skóry, wyciągając kleszcza. 5. Dokładnie obejrzyć wyciągniętego pasożyta, sprawdzając czy nie został rozerwany (tj. czy ma głowę i odnóża). 6. Zaciągnąć kleszcza, wyrzucić go i dokładnie umyć ręce. 7. Przemycić miejsce po ukąszeniu środkiem dezynfekującym, a następnie przez kilka dni obserwować, czy nie pojawiają się niepokojące objawy (opuchlizna, rumień). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie smarować kleszcza tłuszczem – powoduje to wymioty kleszcza do wnętrza ciała człowieka lub zaatakowanego zwierzęcia. 2. Nie przypalać kleszcza, nie podrażniać go. 3. Nie łapać kleszcza w najgrubszym miejscu, za odwłok. 4. Nie wykręcać, szarpać na boki, ponieważ może to spowodować oderwanie części i pozostawienie np. główki w skórze.

Informacje pochodzą z broszury prewencyjnej „**Borelioza i kleszczowe zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych**” wydanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Sybilla Gancarek

Specjalista

Samodzielny Referat Prewencji, Rehabilitacji i Orzecznictwa Lekarskiego

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

ODDZIAŁ REGIONALNY WE WROCŁAWIU